

SLOVENSKO FARMACEVTSKO DRUŠTVO
Sekcija za zgodovino farmacije
Dunajska 184 A, SI-1000 Ljubljana, SLOVENIA

ZAPISNIK

1. seje IO+NO Sekcije za zgodovino farmacije pri SFD, ki je potekala 14. oktobra 2025, od 10.00 do 12.00 na sedežu SFD in s pomočjo platforme zoom

PRISOTNI:

Irena Debeljak, Darja Frankič, Breda Kosirnik, Alojzij Pungaršek (ZOOM), Aleš Obreza (ZOOM),
Andrijana Tivadar

Mojca Slodej Kušlan je bila odsotna, vendar smo se dogovorili, da napiše zapisnik na podlagi
posnetka seje. Osnutek zapisnika pripravi Andrijana Tivadar, gen. sekretarka SFD.

DNEVNI RED:

- 1. Promocija zgodovine farmacije**
- 2. Organizacija izleta v Padovo**
- 3. Imenovanje OO za simpozij sekcije v letu 2026**
- 4. Status 2. knjige Osebnosti farmacije**
- 5. Povezovanje s sorodnimi društvi**
- 6. Načrtovanje izletov po knjigi o sv. Kozmi in Damjanu**
- 7. Organizacija letnega klasičnega koncerta**
- 8. Pobude in razno**

Potrditev dnevnega reda

Sklep 1: Prisotni člani se strinjajo z dnevnim redom seje.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Sejo je vodila predsednica sekcije Irena Debeljak.

Ad 1. Promocija zgodovine farmacije

Predsednica sekcije je naštela možne ideje za bolj aktivno promocijo zgodovine farmacije z namenom boljše prepoznavnosti in atraktivnosti sekcije. Pomembne so povezave z naslednjimi deležniki:

- javni mediji,
- farmacevtska industrija,
- povezava s podobnimi društvi, ki delujejo v zdravstvu (Zdravniško društvo, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, Združenje zastopnikov farmacevtske industrije),
- povezava s sekcijo študentov,
- povezava s sekcijo seniorjev,
- povezava z alumni Fakultete za farmacijo.

Za prepoznavnost sekcije pa je pomembna tudi organizacija družabnih dogodkov in ekskurzij.

Darja Frankič je predlagala, da se imenuje 3 osebe, ki bi iz tega širokega nabora področij, kjer bi lahko bili bolj aktivni, do konca leta 2026 pripravile konkreten načrt dela za kratkoročne cilje.

Alojzij Pungaršek je vprašal, kaj lahko ponudimo našim sponzorjem? Ponudimo jim lahko oglaševanje, npr. v Farmaceutskem vestniku, predavanje na Simpoziju, razstavni prostor ... Seveda pa je potrebno za pridobitev morebitnih sponzorskih sredstev predstaviti sponzorjem dodelan predlog projekta (ki bo za njih zanimiv, na večji uspeh je upati le, če ima tak projekt neposreden vpliv na prodajo). Se pa zavedamo, da je sponzorska sredstva zelo težko pridobiti.

Alojzij Pungaršek vpraša tudi, ali pri pridobivanju sredstev nastopamo kot sekcija ali kot SFD? Andrijana Tivadar je pojasnila, da pisarna SFD pomaga pri distribuciji pisem, mailov, sicer pa je podpisana sekcija.

Darja Frankič pojasni ozadje nastanka Sekcije za zgodovino farmacije; Sekcija je bila leta 2014 ustanovljena z relativnim neodobravanjem SFD-ja, ki bi tovrstne aktivnosti raje videl v okviru Sekcije za seniorje.

Na zadnjem sestanku IO SFD je predsednik Marko Anderluh potolažil predstavnico sekcije, da se ne razmišlja o ukinitvi sekcije.

Poudarjeno je bilo s strani Darje Frankič, da je vloga te sekcije tudi v povezovanju vseh ostalih sekcij. So pa seveda prisotne skrbi glede financiranja sekcije.

Aleš Obreza pojasni, da so finance v sekciji večna težava; interesa za sponzoriranje v splošnem ni. Morda lahko finance pridobimo z zanimivim programom Znanstvenega simpozija za zgodovino farmacije, kjer bi lahko zunanjim partnerjem ponudili predavanje ali oglaševanje in s tem nekaj zaslužili.

Ad 2. Organizacija izleta v Padovo

Irena Debeljak predstavi idejo izleta v Padovo, ki je nastala na osnovi znanstva z lastnico stare lekarne v Padovi (slike spodaj).

Aleš Obreza bo pomagal svetovati, kaj bi si v Padovi lahko pogledali in poleg specifičnih strokovnih vsebin (Fakulteta za farmacijo v Padovi, stare lekarne) predlaga obisk bazilike sv. Antona Padovanskega in kapelo z znanimi freskami Giotta.

Izlet bi bil organiziran s pomočjo agencije INES TOURS, s katero je Irena že navezala stike, kot dvodnevni vikend izlet, npr. 11. in 12. 4. 2026 za člane sekcije, člane SFD in morebiti za člane Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, da je skupina dovolj velika. Agenciji je potrebno predložiti okvirni termin izleta, število ljudi in specifičen (strokoven) del izleta (obisk Fakultete za farmacijo, obisk starih lekarn).

Sklep 2: Imenuje se člane OO za pripravo izleta: Aleš Obreza, Irena Debeljak, Alojzij Pungaršek. Sestanek OO bo 28. oktobra ob 11ih na FFA.

La Farmacia PIANERI E MAURO oggi

7 *Vetrina*

8 *Mobili e vasi antichi di Farmacia*

9 *Stemma di San Bernardino*

10 *Lapide di via Cesare Battisti, 2*

11 *Interrato: muro medicinale recuperato*

12 *Interrato: pilastro medicinale*

LA FARMACIA AL BO

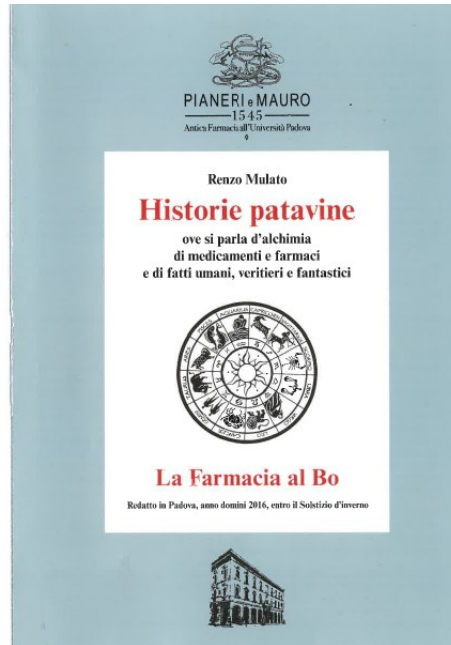
- Renzo Mulato, *Historie Patavine*. Fonti principali: gli Archivi di Stato di Padova e Venezia, l'Archivio della Diocesi di Padova, gli Archivi dell'Università, l'Archivio (da catalogare) del Papafava. Dopo l'anno 1000, con la nascita del Comune di Padova e dell'Università (1221), nasce anche la *spezieria da farmaco*. Nella Contrà di San Martin sono presenti 5 spezierie. Non risulta al momento una concentrazione simile di spezierie in altri luoghi della città: è inusitato pensare al contatto frequente di queste spezierie con i medici dell'Università.
- Quando Venezia decide di costruire il Palazzo del Bo (1545) assemblando gli edifici esistenti del Papafava, una di queste spezierie diventa stabile nella parte antica del Palazzo, sotto il Teatro Anatomico e la Cattedra di Galileo.
- E' la Farmacia all'Università o la Farmacia al Bo o al Bue o ad Hospitium Bovis. La ragione sociale della Farmacia, a volte l'insegna, cambia nei secoli. Nelle *Historie* sono citati titolari ed insegne fino al 1600: il 1600 è il secolo in cui si è formata la ricerca dei titolari e delle insegne, ma negli archivi c'è materiale per andare più in profondità. L'attuale denominazione di Farmacia Pianeri e Mauro risale al 1800 e viene mantenuta dai titolari successivi fino ad oggi.
- È da notare in particolare il legame del dott. Pianeri con il Prof. Giacomini, docente di Chimica all'Università e formulatore delle famose "pillole Giacomini", prodotte dalla Farmacia sino a 50 anni fa.
- Nell' '800 e nel '900 la Farmacia è stata fornitrice della Casa Reale del Savoia. Di ciò rimane traccia nella lapide di Via Cesare Battisti, 2: "Reale Farmacia Pianeri e Mauro".
- Nel 1938-1943 il Palazzo del Bo è stato radicalmente ristrutturato. Il Cortile Antico viene riportato alla struttura originaria. Sulla facciata viene ripristinato il portico originale. Viene pure colmato il livello della piazza antistante ed eliminati così i gradini di accesso al portico. Di tutte le attività commerciali presenti nel Palazzo dal Medioevo, l'Università mantiene solo le attività legate alla vita ed alla storia dell'Università stessa: la Farmacia, la Libreria, la Cartoleria e l'Officina. Le altre attività economiche devono spostarsi. La Farmacia continua a mantenere la sua collocazione originaria. Non sappiamo se i mobili attuali della Farmacia sono stati costruiti in questo periodo o siano precedenti. Conosciamo il costruttore, la ditta Botticelli. Certamente precedenti ai mobili sono i numerosi vasi smerigliati da farmacia, di cui visibili oggi sono solo una parte: vasi di piccole medie grandi dimensioni che venivano utilizzati nel laboratorio, rimasto attivo. Sopra i mobili è stato mantenuto lo stemma di San Bernardino, che richiama un evidente legame tra la Farmacia ed il Convento di San Bernardino, sito in via Zabarella.
- Nel 1953 assume la direzione della Farmacia il Dr. Ghisado Tarana. Con un intervallo di 5 anni (1966-1972) dovuta alla malattia ed alla morte precoce del Dott. Ghisado, la titolarità rimane in famiglia: passa alla moglie D^{ssa} Magda Gabetti e poi alla figlia D^{ssa} Emilia Tarana. La D^{ssa} Emilia la condivide oggi con la figlia D^{ssa} Francesca Dall'Acqua.
- Del periodo medievale è stato riportato alla luce un muro nel locale interrato ed è tuttora visibile un pilastro stinato al 1200. I recenti scavi archeologici dell'interrato, condotti da Pietro ori e seguiti dall'arch. Stefano Sartori, hanno fatto emergere alcuni reperti significativi: un frammento di trachite lavorato a bassorilievo, un frammento di fondo di pentola in pietra ollaria, una piccola bottiglia in vetro soffiato: reperti consegnati alla Sovrintendenza con la relazione degli archeologi.

Ad 3. Imenovanje OO za simpozij sekcije v letu 2026

Vsi prisotni se strinjajo, da je bil 1. znanstveni Simpozij lani zelo uspešen; število udeležencev je presešlo pričakovanja (k večjemu številu udeležencev je seveda nekaj prispevalo tudi dejstvo, da kotizacije ni bilo), pripravljen je bil odličan zbornik in verjetno bi kdaj v prihodnosti (npr. čez 2 leti, ko se Simpozij »zasidra«, planirali tudi kotizacijo in sponzorsko podporo. Za nadaljnji dve leti pa Aleš Obreza predlaga, da kotizacije ni, predavatelji pa morajo biti obveščeni, da honorarja ne bodo prejeli, bo pa referenca na njihovo delo objavljena v znanstveni monografiji.

V smislu morebitne sponzorske podpore Andrijana Tivadar predlaga, da se v organizacijski odbor za znanstveni simpzija povabi predstavnik kakšnega farmacevtskega podjetja.

Aleš Obreza poudari pomen točkovanja udeležbe na Simpoziju s strani Lekrniške zbornice; Lekarniška zbornica ima namreč pri tem velik interes, saj se tudi na ta način popularizira delo lekarniskega farmacevta. V OO se povabi članico Lekarniške zbornice Špelo Bernik.

Nella Contrà di San Martin, al Bue, sempre posta a fianco dell'Università

Historie Patavine
da spezieria da farmaco, basso medioevo, a Farmacia

1 *Le case dei Capodivacca e la chiesa di San Martin*
Immagine biblioteca Civica

2 *Il Bo nella Contrà di San Martin*
Immagine biblioteca Civica

3 *Il Bo*
Foto Alinari fine '800

4 *Il Bo ristrutturazione 1938-1943*

5 *La vetrina in ostione con vetri bombati*

6 *Preparazioni galeniche*

Pripraviti moramo kakovosten program; simpozij bi lahko bil o lekarniškem posodju, še več vsebine pa bi bilo, če bi se ukvarjali z zgodovino receptur.

Simpozij bi lahko bil 24. septembra 2026 na FFA, povezali bi ga lahko z enodnevno ekskurzijo izleta (vas Krka, Stična) po knjigi o sv. Kozmi in Damjanu, z okvirnim datumom 26. septembra 2026.

Sklep 3: Imenujejo se člani odborov za pripravo simpozija:

Organizacijski odbor: Aleš Obreza (predsednik), Špela Bernik, Alojzij Pungaršek, Andrijana Tivadar – povabi in obvesti se Špelo Bernik

Znanstveni odbor: Borut Božič (predsednik), Slavko Rataj, Andreja Čufar

Častni odbor (npr. Darja Frankič, vabljeni muzealci ali morda kdo s strani sponzorjev) – potrebno jih je predhodno obvestiti in povabiti

Sestanek odborov za pripravo simpozija bi bil 17. ali 18. 11. ob 16.00 v hibridni obliki (sedež SFD in ZOOM; Andrijana napiše vabilo OO in ZO s terminskim predlogom sestanka)

Irena Debeljak bo poklicala Boruta Božiča, da se začnejo priprave na simpozij. Povabiti bi bilo dobro še obmejne sosedo – Hrvaško, Trst, Rijeka, Porabje ...

Ad 4. Status 2. knjige Osebnosti farmacije

Andrijana Tivadar uvodoma pojasni, da je bil kot urednik 2. knjige na izdajateljskem svetu potrjen prof. Kozjek Kozjek, ki naj bi bil tudi avtor končnih verzij prispevkov. Knjiga bo obsegala cca 150 strani. Poudari pomen dejstva, da je v Uvodniku potrebno napisati, kako je knjiga nastajala in kdo vse je pri tem sodeloval. Prav tako je pomembno, da Uredniški odbor dobi in potrdi prispevke preden grejo le ti v tisk. Knjiga bo lektorirana (ga. Tea Kačar).

Knjiga bo izšla s pomočjo sredstev, ki jih bomo zbrali od sponzorjev in donatorjev. Trenutno nam manjka približno 1000 evrov (1000 imamo od Pomurskih lekarn in imamo obljubljenih 1000 evrov od Krke; cca. 1000 bo šlo za lekturo, cca. 600 za oblikovanje in cca. 1500 za tisk 100 knjig). Morda bi za sponzorska sredstva prosili še Celjske in Dolenjske lekarne.

Oblikovalec knjige je že znan (poudari se, da naj se 1. in 2. knjiga Osebnosti farmacije med seboj ločita, morda v barvnih odtenkih).

Knjiga naj bi izšla do konca leta 2025 ali v začetku leta 2026 in bi lahko služila tudi promociji Simpozija v septembru.

Ad 5. Povezovanje s sorodnimi društvi

Smiselna bi bila povezava z Zdravniškim društvom, Znanstvenim društvom za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije (vodi ga prof. Zvonka Zupanič Slavec).

Smiselna bi bila tudi povezava s podobnimi društvi na Hrvaškem. Tam izbrana poglavja iz zgodovine farmacije predava doc. Suzana Inić in Nikola Kujundžić. Doc. Suzana Inić je sicer zaposlena na Zavodu za analitičko kemijo izborni kolegij (povabilo na simpozij).

Breda Kosirnik doda, da imajo lep muzej na Rijeki in bi bilo morda dobro obuditi stike z Rijeko. Internacionalna povezava s sekcijami; najprej z obmejnimi.

Ad 6. Načrtovanje izletov po knjigi o sv. Kozmi in Damjanu

Ob nedavnem obisku dogodka ob godovanju Sv. Kozme in Damjana v župniji Krka, ki sta mu na povabilo Zonke Zupanič Slavec prisostvovali Irena Debeljak (prisoten župnik g. Dejan Pavlin in

nadškof Saje) se porodi ideja o organizaciji izletov po knjigi o sv. Kozmi in Damjanu. Knjiga je bila izdana kot dopolnjena in prilagojena verzija magistrske naloge Vide Fabčič pod mentorstvom prof. Obreze.

Idejo o organizaciji ekskurzije pozdravita tako župnik g. Pavlin, kot nadškof g. Saje in obljubita svojo organizacijsko podporo.

Izlet (Krka, Stična) bi lahko promovirali kot sestavni del simpozija, vabili pa bi tudi vse druge člane SFD.

Sklep 4: Imenuje se člane OO za izlet po potek sv. Kozme in Damjana:

OO: Irena Debeljak, Aleš Obreza, Mojca Slodej Kušlan

Predlagani datum izleta: sobota, 26. 9. 2026.

Sestanek OO za izlet po poteh knjige je 28. 10. 2025 ob 11ih na FFA pri Alešu Obrezi.

Ad 7. Organizacija letnega klasičnega koncerta

Irena Debeljak poda idejo o morebitni organizaciji koncerta klasične glasbe v Filharmoniji.

To bi bil društveni dogodek za katerega bi dala pobudo sekcija za zgodovino.

Zaenkrat imamo premalo informacij, zato bi bilo treba poslati uraden dopis (povpraševanje) s strani SFD na filharmonijo, da potem oni pripravijo predlog sodelovanja (cene ...). Irena Debeljak in Andrijana Tivadar sestavita dopis in ga pošljeta na Filharmonijo. Razmisli se o možnosti sodelovanja zbora farmacevtov ali glasbenikov farmacevtov na omenjenem dogodku.

Ad 8. Pobude in razno

Darja Frankič predlaga Marjeto Humar, ki je tvorno sodelovala pri pripravi in izdaji Farmacevtskega terminološkega slovarja, za častno članico SFD.

Postopek: Izpolni se Obrazec (predlog za potrditev častnega člana), ki je na voljo na spletni strani SFD; potrebno je priložiti utemeljitev, ki jo bo na prošnjo Darje Frankič napisala prof. Korbarjeva. Darja bo prof. Korbarjevo za utemeljitev zaprosila v imenu SFD.

Andrijana Tivadar da konkreten predlog za pridobitev novih članov v sekcijo: Pripravi se predlog vabila (morda kot novoletna čestitka) k vstopu v sekcijo s konkretnim (datumskim) programom: izlet v Padovo, ekskurzija po poteh Sv. Kozme in Damjana, organizacija Simpozija ..., ki se ga objavi v glasilih SFD (Farmacevtski vestnik), vse z namenom pridobitve novih članov.

Zapisala: Mojca Slodej Kušlan na podlagi osnutka Andrijane Tivadar in zvočnega zapisa sestanka